

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av II avd. 3 kap. 1 § i lagen om transportservice

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om transportservice ändras så att föraren inte behöver körtillstånd för taxiförare vid transporter som erbjuds av hemserviceföretag eller företag som tillhandahåller turisttjänster som en del av det servicepaket företaget erbjuder.

Lagen avses träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1 Nuläge

För närvarande ingår bestämmelser om förutsättningarna för att vara verksam som taxiförare i lagen om yrkeskompetens för taxiförare (695/2009). Enligt lagens 2 § ska en taxiförare ha kör rätt för det fordon som framförs och det yrkeskunnande som uppgiften kräver. För att förvärva och upprätthålla detta yrkeskunnande ska föraren genomgå utbildningen för taxiförare och avlägga provet för taxiförare samt genomgå fortbildning. För påvisande av yrkeskompetensen beviljas på ansökan ett körtillstånd för taxiförare. Lagen upphör att gälla i juli, då lagen om transportservice (320/2017) träder i kraft.

Enligt 4 § i den gällande lagen om taxitrafik (217/2007), som upphör att gälla i juli, krävs taxitillstånd för yrkesmässig transport av personer. Utan taxitillstånd får dock persontransporter utföras med en personbil som innehas av ett tjänsteföretag, när transporten ansluter sig till hemservice eller turistservice och utgör en del av det servicepaket som företaget erbjuder.

Enligt I avd. 1 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten i lagen om transportservice, som träder i kraft den 1 juli, avses med taxitrafik yrkesmässig persontransport på väg med en sådan personbil, paketbil, lastbil, trehjuling, lätt fyrhjuling eller tung fyrhjuling som avses i fordonslagen (1090/2002). Enligt II avd. 1 kap. 2 § krävs för bedrivande av taxitrafik ett taxitrafiktillstånd eller ett person- eller godstrafiktillstånd. Enligt II avd. 3 kap. 1 § ska en förare som är verksam inom taxitrafiken ha körtillstånd för taxiförare. Trafiksäkerhetsverket beviljar på ansökan körtillstånd för taxiförare till en person som har gällande kör rätt, som sökanden ska ha haft i minst ett år, och som uppfyller de medicinska kraven för körkortstillstånd i grupp 2 och har avlagt Trafiksäkerhetsverkets prov för taxiförare. Körtillstånd beviljas dock inte om föraren har gjort sig skyldig till brott på det sätt som framgår av paragrafens 3 eller 4 mom.

När lagen om transportservice träder i kraft innebär det att hemserviceföretag eller turismföretag behöver taxitrafiktillstånd för att sköta transporter som ingår i deras servicepaket, och att de förare som sköter transporterna behöver körtillstånd för taxiförare.

2 Föreslagna ändringar

Det föreslås att lagen om transportservice ändras så att förare inte behöver körtillstånd för taxiförare när de sköter transporter i anslutning till hemservice eller turistservice. En förutsättning är att transporten utgör en del av det servicepaket som företaget erbjuder och att fordonet innehas av tjänsteföretaget.

Undantaget i fråga om körtillstånd för transporter som ingår i det servicepaket som erbjuds av hemserviceföretag och turismföretag ska tolkas enligt samma principer som det nuvarande undantaget i fråga om taxitillstånd när det gäller motsvarande transporter. Det är i allmänhet fråga om servicepaket där det i mindre utsträckning ingår transporter. Vid försäljningen av servicepaket tillämpas i allmänhet ett totalpris. Enbart t.ex. transporter från flygfältet och övernattnin g på hotell utgör till sin omfattning inte ett sådant servicepaket som avses här.

Syftet med förslaget är att säkerställa verksamhetsförutsättningarna inom turismbranschen. Att kräva körtillstånd skulle orsaka problem för företagen när det gäller att få tag på lämplig arbetskraft. Inom turismbranschen arbetar främst säsongsanställd personal och unga sommarjobbare. Turismföretagarna anser att möjligheterna att satsa på utbildning av säsongsanställd personal utanför den egna branschen är mycket begränsade. Att skaffa körtillstånd skulle utgöra en onödigt hög tröskel för säsongsanställning.

Framför allt under övergångsfasen skulle detta krav medföra oskäligen kostnader och en oskäligen administrativ börda för tjänsteföretag inom turismbranschen, med beaktande av transportverksamhetens småskalighet. I den internationella konkurrensen är priset en betydande faktor, och redan nu är prisnivån i Finland högre jämfört med andra länder när det gäller turism. Transporter som en del av servicepaketet är ofta en nödvändighet för att man över huvud taget ska kunna sälja turism- och naturaktivitetstjänster.

3 Propositionens konsekvenser

Genom propositionen minskar hemserviceföretagens och turismföretagens administrativa börda och andra kostnader som orsakas av bestämmelserna. Dessutom underlättar förslaget tillgången på arbetskraft och sysselsättningen för säsongsanställda. Förslaget har således positiva konsekvenser för den finländska hemservice- och turismverksamheten.

Kravet på körtillstånd för taxiförare begränsar antalet potentiella arbetsplatser ur arbetstagarnas synvinkel och minskar på den potentiella arbetskraften ur arbetsgivarnas synvinkel. Framför allt i del-tidsarbete kan förvärvandet av körtillstånd för taxiförare och förberedelser för och avläggande av provet i anslutning till detta utgöra en onödigt hög tröskel ur potentiella arbetstagares synvinkel. Körtillståndet och avläggandet av provet kommer i framtiden sannolikt att kosta sammanlagt över hundra euro, och provet kräver grundliga förberedelser. Också det språk som provet avläggs på, finska eller svenska, kan utgöra ett problem för arbetstagare inom turismbranschen.

Att kravet på körtillstånd för taxiförare slopas för förare som utför transporter för hemserviceföretag och turismföretag bedöms inte ha betydande negativa konsekvenser. Till exempel konsekvenserna för trafiksäkerheten kan inte anses vara betydande, eftersom förarna i vilket fall som helst måste ha kör rätt som ger rätt att framföra fordonet. Av betydelse när det gäller konsekvenserna för säkerheten är snarast att förarens eventuella brottsliga bakgrund inte kontrolleras. Det anses dock inte finnas behov att trygga kunderna på samma sätt vid transporter som utförs som en del av ett servicepaket, eftersom kunderna i allmänhet rör sig i grupp och transporterarna har kommit överens noggrant på förhand.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid kommunikationsministeriet. Frågan har behandlats och utlåtanden har begärts i frågan i tidigare faser av beredningen av lagen om transportservice.

I den första fasen av lagprojektet bedömdes undantagsbestämmelserna i fråga om lagen om taxitrafik. Man stannade då för att föreslå att undantagsbestämmelserna skulle slopas, eftersom det inte ansågs finnas ett motsvarande behov för dem på grund av att bestämmelserna om tillstånd i taxitrafiken lindrades. Enligt regeringens proposition RP 161/2016 rd skulle körtillstånd för taxiförare inte ha förutsatt att man avlägger provet för taxiförare. I samband med beredningen av propositionen stödde framför allt representanter för taxibranschen ett slopande av undantagen.

Undantagen behandlades också under riksdagsbehandlingen. Kommunikationsutskottet noterade i sitt betänkande om regeringens proposition med förslag till transportbalk att persontransporter i anslutning till hemservice och turistservice med stöd av lagförslaget inte längre skulle vara befriade från kravet på trafiktillstånd. Utskottet uppmanade regeringen att i fas II av lagstiftningshelheten bedöma om tillståndskravet bör utökas med en gränsdragning för verksamhet där persontransport är en liten del av en helt annan servicehelhet (KoUB 3/2017

rd). Frågan bedömdes i fas II av beredningen, och i det utkast till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om transportservice som sändes på remiss ingick ett förslag om återinförande av undantaget i fråga om trafiktillstånd. I de utlåtanden som gavs om utkastet till regeringsproposition förhöll sig aktörerna inom transportbranschen kritiska till det undantag som föreslogs för hemserviceföretagare och turismföretagare, medan intresseorganisationerna inom turismbranschen och industrin stödde förslaget. I den slutliga regeringspropositionen återinfördes undantagen inte, eftersom det inte fick politiskt godkännande. Frågan har behandlats i närmare detalj i propositionens avsnitt Bedömning av genom-förandeanternativ (RP 145/2017 rd, s. 85–86).

Frågan togs upp till behandling på nytt i och med att framför allt aktörer inom turismbranschen tog upp problemen i samband med ett slopande av undantaget i fråga om trafiktillstånd. De synpunkter som fördes fram av turismbranschen ansågs befogade, och därför var det motiverat att göra en ny bedömning. Problemen ansågs framför allt gälla avläggandet av förarexamina och därmed tillgången på arbetskraft. Därför ansågs det att det för att säkerställa tillgången på arbetskraft inom turismbranschen var motiverat att underlätta möjligheterna att vara verksam som förare. Ett motsvarande behov ansågs dock fortfarande inte gälla undantaget i fråga om trafiktillstånd.

Denna proposition har inte sänts på separat remiss.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av II avd. 3 kap. 1 § i lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till II avd. 3 kap. 1 § i lagen om transportservice (320/2017), sådan paragrafen lyder
delvis ändrad i lag 301/2018, ett nytt 6 mom., som följer:

II AVDEL

Trafikmarknaden

3 kap.

Krav på förare i vägtrafik

1 §

Krav på taxiförare

Föraren behöver dock inte ha kör tillstånd för taxiförare, om transporten utgör en del av ett servicepaket som erbjuds av ett hemserviceföretag eller ett företag som tillhandahåller turisttjänster, och den utförs med ett fordon som innehas av detta tjänsteföretag.

Denna lag träder i kraft den 20 _____

Helsingfors den 20 juni 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Kommunikationsminister Anne Berner